

Further education and keeping up to date with the new terminology should become the rule. The Ministry of Justice notes with satisfaction that the number of court interpreters is increasing, and that there are now also more interpreters into languages with which we do not come into daily contact.

The publication of the Slovenian Legal Lexicon – the work of our lawyers and court

interpreters from across the border, Apovnik-Primožič-Feri – is good proof that our legal language area also extends beyond the state borders. May further good examples follow!

Tomaž Marušič
Minister of Justice

Translated by Alan McConnell-Duff

Viktor Jesenik, Anton Omerza, Olga Shrestha

Štirideset let DZTPS

Povzetek

Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije (DZTPS) letos praznuje 40-letnico. Zgodovina društva je hkrati zgodovina strokovnega prevajalstva v Sloveniji, saj odsliskava vse njegove značilnosti in večino dejavnosti, povezanih z njim.

Majhna razširjenost slovenskega jezika daje strokovni dejavnosti društva vse pomembnejšo vlogo. Pravila FIT, naj se prevaja le v materni jezik, pri nas ne moremo upoštevati, zato smo morali razviti izobraževanje, strokovno informiranje in strokovno literaturo za prevajalce, ki prevajajo v tuje jezike. Ta dejavnost je bila vedno velik izziv za društvo, zato si le tako lahko razložimo nekatere pomembne projekte, ki se jih je lotilo. Omenimo dva od njih. Ob posvetovanju prevajalcev z območja Alpe–Jadran (1992) smo navezali stike z domačimi in tujimi strokovnjaki za prevajanje. Te stike smo uporabili pri izobraževalnih projektih, kjer smo potrebovali domače govorce, da smo zadovoljili potrebe članov po izobraževanju. Drugi projekt je *Slovenski pravni leksikon*, vzorčni primer združitve leksikona in slovarja. Tovrstna literatura je izredno redka, morda zato, ker leksikona – v takem kontekstu – prevajalci velikih svetovnih jezikov ne potrebujejo, saj ne prevajajo v tuje jezike.

Izobraževanje prevajalcev je bilo ves čas pomembna naloga društva. Jezikovni krožki so delovali v vseh obdobjih, a resnično so živeli le v začetku, ko je bilo članov malo, saj je šlo za kolegialno prenašanje znanja. V društvu ali z njegovim sodelovanjem smo pripravili 30 predavanj in 40 seminarjev. Simpoziji (v začetnem obdobju) in posvetovanja (v zadnjem obdobju) so povezali člane med seboj, pa tudi s kolegi iz sosednjih držav.

Mostovi, revija slovenskih strokovnih prevajalcev, izhajajo od leta 1963. Izšlo je 35 števil, skupno okrog 3500 strani, od tega je bilo skoraj polovico strokovnih člankov.

Kako pa je društvo reševalo temeljni vprašanje prevajalstva, vprašanje statusa prevajalcev in kakovosti prevodov? V zvezi s statusom si je zelo prizadevalo, učinki pa niso prav veliki. Društvu ves čas ni uspelo doseči, da bi v uradni pregled poklicev v Sloveniji uvrstili poklic *prevajalec*. Zato trpijo prevajalci, ki so zaposleni po podjetjih in ustanovah, saj imajo najnižji družbeni

in gmotni položaj med zaposlenimi z visokošolsko izobrazbo. Prevajalci, ki delujejo v samostojnem poklicu, pa imajo težave z oblastjo, ker jih ta skuša uvrstiti med samostojne podjetnike; le redkim uspe pridobiti (in ohraniti) status kulturnega ustvarjalca. Z ustanovitvijo prevajalske zbornice bo to vprašanje dokončno rešeno.

Kakovost prevodov so najbolj negovali v začetnem obdobju društva in postavili stroge pogoje za sprejetje vanj. S povečanjem potreb po prevajanju je število članov naraščalo, tudi zato, ker so bila nekaj časa merila za sprejetje preohlapna. Red pri kakovosti prevodov bodo napravili naročniki. Šele pri prevajanju dokumentacije za EU bo opravljeno pravo vrednotenje kakovosti dela prevajalcev.

Naglemu razvoju društva (1960 – 21 članov, 1970 – okrog 80 članov, 1980 – okrog 140 članov, 1990 – okrog 520 članov, 2000 – okrog 760 članov) so se morali prilagajati tudi društvena pisarna in organi društva.

V prvem obdobju (1960 do 1979) so bili prostori društva kar v stanovanju Zdenka Kneza; ta je opravljal tudi večino tajniških funkcij. V drugem obdobju (1979 do 1989) je društvo poslovalo na Resljevi ulici in takrat je potekala predvsem njegova notranja ureditev v formalnem in administrativnem smislu. Število članov je hitro naraščalo, zato je bilo treba poslovne prostore kupiti. Nov zagon je društvo dobilo ob vselitvi v svoje prostore in ob zaposlitvi poslovnega tajnika, nadaljevalo pa se je kakovostno delo pri skrbi za članstvo in pri strokovni dejavnosti (1990 do 2000).

Primerjavo z drugimi podobnimi društvi je težko narediti, saj smo ves čas opravljali naloge, ki jih drugi ne poznajo. Ukvarjali smo se s statusnimi vprašanji prevajalcev, kar sicer opravljajo zbornice. Prizadevali smo si za ustanovitev prevajalske šole, si (bolj ali manj) sami pripravljali slovarje in glosarje in sami skrbeli za izobraževanje članov. Podobna društva v Italiji in Avstriji se s temi vprašanji ne ukvarjajo tako intenzivno, druga društva pri nas pa nimajo tako širokega obsega dela. DZTPS se je vseh 40 let ukvarjal s temeljnimi vprašanji prevajalstva – s članstvom, z njegovim statusom, s ceniki prevodov, z izobraževanjem, informiranjem in s povezovanjem – zato je povsem razumljivo, da ima najpomembnejšo vlogo tudi pri ustanavljanju Prevajalske zbornice Slovenije.

A Brief History of the DZTPS

This year, the *Slovenian Association of Scientific and Technical Translators* (DZTPS) is celebrating its 40th anniversary. The history of the Association is, at the same time, also the history of professional translation in Slovenia, since it reflects all the characteristics and most of the activities of the profession.

The fact that Slovene is a language of lesser diffusion gives to the professional activity of the Association an increasingly important role. The FIT rulings, which require that translators should work only into their mother tongue, cannot be adhered to in Slovenia; consequently, we have needed to develop training, and the provision of professional literature and information for translators working into foreign languages. This activity has always been a great challenge for the Association; however, we would like to outline just two of the major projects which we have recently undertaken. The first, the *Symposium for translators of the Alps-Adriatic region*, was a project which enabled us to build up contacts between Slovene and foreign professionals in the field of translation. These contacts later proved useful for the further training projects, in which we were able to use native speakers to meet our members' needs for additional knowl-

edge. The second project was the *Slovenski pravni leksikon* (Slovenian Lexicon of Legal Terms), a model example of the combination between a lexicon and a dictionary. This type of literature is extremely rare perhaps because the lexicon – in such a context – is not needed by translators from the larger world languages, since they do not translate into foreign languages.

Translator training has always been an important task of the Association. Language circles have appeared during all the periods, but they flourished in full measure only at the beginning, when there were few members, and the exchange of knowledge took place between colleagues. Within the framework of the Association, or with our co-operation, we have organised 30 lectures and 40 seminars. The symposiums (in the early period) and conferences (in the recent period) have served both to link our members together and to establish contacts with colleagues from the neighbouring countries.

Mostovi (Bridges), the journal of the DZTPS, has been appearing ever since 1963. Altogether, 35 issues have been published, with a total of 3,500 pages, of which almost half were devoted to professional articles.

How, then, has the Association solved the two fundamental questions of translation: the status of the translator, and the quality of translations? Although great efforts have been invested in improving the status, the results are by no means great. During all this time, the Association has still not succeeded in ensuring that the official registry of professions in Slovenia should also include that of translator. This directly affects those translators who are employed in companies and institutions, since they have the lowest social and material standing amongst all the staff with higher education qualifications. Meanwhile the professional freelance translators have difficulties with the authorities, who attempt to have them included in the category of persons engaged in independent enterprises; only a few succeed in obtaining (and retaining) the status of *cultural worker*. Following the establishment of the Chamber of Translators, this matter will be finally settled.

The quality of translations was most closely cared for in the early period of the Association, and strict conditions were laid down for acceptance into the membership. As the need for translation increased, so too did the number of members; this growth in membership also occurred because for some time the standards for acceptance were too slack. As regards quality, order will now be established by the clients. Furthermore, through the translation of the documentation for the EU, we will soon come to a proper assessment of the quality of translator's work.

The rapid increase in membership of the Association (1960 – 21 members, 1970 – around 80, 1980 – around 140, 1990 around 520, 2000 – around 760) meant that both the DZTPS office and the official staff had to adjust to the Association's expansion.

During the first period (1960–1979), the Association's premises were simply in the apartment of Zdenko Knez, who undertook most of the secretarial functions. In the following period (1979–1989), the Association operated from premises in Resljeva ulica, and during this time considerable internal reorganisation took place, in both the formal and the administrative sense. Since the number of members was rapidly increasing, it became necessary for the Association to begin searching for its own official premises. Fresh impetus was given to the Association by the move to its own offices, and by the engagement of a professional secretary; good quality work then continued, both in caring for the membership and in professional activities (1990–2000).

To draw comparisons with other, similar, associations is not easy, since the tasks we have

been performing throughout this time are not known to others. We have fought to settle the questions regarding the translator's status, an issue which is otherwise dealt with by the (professional) chambers. We have fought for the establishment of a translators' school, we have (more or less) alone prepared dictionaries and glossaries, and have ourselves cared for the further training of members. Comparable associations in Italy and Austria are not so intensively involved with such questions, while other associations in Slovenia do not have such a wide scope of work. Throughout its 40 years, the DZTPS has been concerned with the fundamental issues of translation – with the members, the translator's status, official translation fees, professional training, providing information, and maintaining links. It is, therefore, wholly understandable that the DZTPS should also perform the most important role in the establishment of the Chamber of Slovenian Translators.

KRONOLOGIJA DOGODKOV

Društvo je letos dopolnilo 40 let. V tem član-ku smo to častitljivo starost razdelili na tri obdobja, ta pa se ujemajo s tremi poštnimi naslovi, ki jih je društvo imelo doslej.

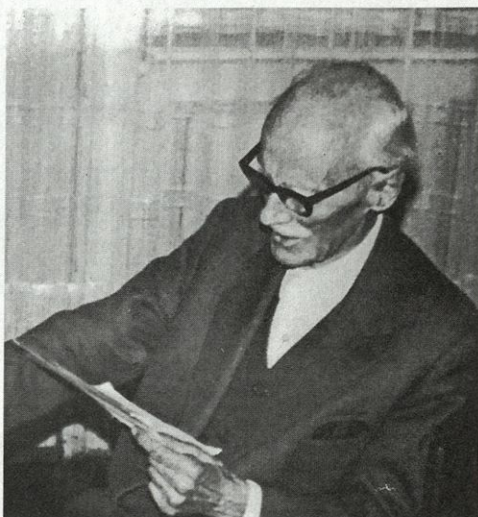
- *Društvo izbrancev* (1960 do 1978), prvo obdobje, na Gosposvetski 1 (v stanovanju Zdenka Kneza), obdobje, o katerem marsikdo ne ve (skoraj) nič.
- *Strukturiranje društva* (1979 do 1989), obdobje delovanja na Resljevi cesti, ko se je društvo postopoma konsolidiralo.
- *Uveljavitev društva* (1990 do 2000), obdobje delovanja na Petkovškovem nabrežju, najbogatejše in najplodnejše obdobje doslej.

Društvo izbrancev (1960 do 1978)

Društvo strokovnih prevajalcev je izšlo iz društva književnih prevajalcev. Dr. Janko Golias in Viktor Jesenik sta poleg literarnih besedil prevajala tudi strokovna besedila in tako je nastala pobuda za ustanovitev *Društva strokovnih prevajalcev Slovenije*. Ustanovni občni zbor je bil 16. 12. 1960 v dvorani *Društva slovenskih književnikov*. Bilo je 40 udeležencev, med njimi trije predstavniki enakega društva iz Zagreba, dva iz Beograda in dva predstavnika *Društva književnih prevajalcev*. Ustanovnih članov je bilo 21, 18 iz Ljubljane, dva iz Kranja in eden iz Maribora. Sprejeta so

bila pravila *Društva strokovnih prevajalcev* (še leta 1968 se je preimenovalo v *Društvo znanstvenih in tehničnih prevajalcev Slovenije*, kasneje pa v *tehniških*), v upravni odbor je bilo izvoljenih 11 članov (predsednik Zdenko Knez, podpredsednik dr. Franjo Smerdu, tajnika Viktor Jesenik in Narcis Dembskij, blagajničarka Katja Ogrin). Od ustanoviteljev društva živita le še Viktor Jesenik in Narcis Dembskij.

Takoj so začeli sprejemati nove člane, v glavnem prevajalce iz večjih podjetij (Krka, Lek, Litostroj, Iskra, Metalna), tako da je 17. 4. 1962, ob prvem rednem občnem zboru,

Dr. Janko Golias (foto S. Vilhar)

društvo šteló 39 članov. Takrat je bil Viktor Jesenik edini, ki je deloval v svobodnem poklicu, z dr. Jankom Goliasom pa sta bila aktivna člana obeh društev prevajalcev, književnih in strokovnih.

Takoj sta se oblikovala dva tandema: prvega sta sestavljala Golias in Knez, drugega Jesenik in Dembskij. Večina dejavnosti v prvem obdobju je slonela na njih. Ekonomist Zdenko Knez je vpeljal prevajalske tarife, ker je ugotovil, da je nesmotno celotno provizijo pri obračunih prevodov prepuščati avtorski agenciji. Vestno jih je izpopolnjeval in sedanji cenik prevajalskih storitev temelji tudi na tem njegovem delu.

Marca 1963 je na pobudo dr. Janka Goliasa izšla prva številka društvenega biltena *Mostovi*. Izhajal je v ciklostirani obliki, v formatu A4 in po potrebi. Druga številka je izšla junija 1963, tretja novembra 1963, četrta junija 1964, peta avgusta 1965, šesta decembra 1968 in sedma julija 1970. Te prve izdaje Mo-

stov so bile vsebinsko izredno kakovostne, večkrat tudi zelo obširne. Odslikavale so vse težave, na katere so naleteli, ponujale so zanimive glosarje, tudi o sejah upravnega odbora so izčrpno poročale. Že takrat so imeli 'igrice' z Zvezo strokovnih prevajalcev Jugoslavije (ustanovljeno leta 1960) – tako kot kasneje, v drugem obdobju, naslednja generacija funkcionarjev društva.

Osrednja strokovna figura društva je bil dr. Janko Golias. Izvrsten nemcist in anglist, duhovit sogovornik, pedanten jezikoslovec in bel esprit. Določil je dokaj stroga merila za sprejetje novih članov, leta 1968 je sestavil briljanten *Imenik članov DZTPS* (po mednarodnih standardih), leta 1976 pa napisal *Petjezični glosar samoupravljanja* (francoski del je pripravil Viktor Jesenik), imel je tudi referate na kongresih FIT in je pisal v revijo *Babel* (to je počel tudi Viktor Jesenik). Vsi ti mednarodni dogodki so našli prostor v *Mostovih*.

Viktor Jesenik in Narcis Dembskij (foto S. Vilhar)

Sprejetje v društvo 'na Goliasov način' je bilo takole. Leta 1973 je šel k njemu na Bled kandidat za člana društva s polno torbo prevodov in izvirnikov. Po dobri uri pregledovanja papirjev in spraševanja mu je dr. Golias dejal: »Niste lingvist, pač pa ekonomist, ne znate niti angleško, pa tudi slovensko ne, a ukvarjali ste se samo s svojo stroko, to vam štejem v dobro. Vidim, da ste zagnani, zato vas pogojno sprejememo v društvo. Pri gospodu Knezu boste zvedeli, kaj to pomeni.«

Čakati je moral še leto dni, da je bil 'dokončno sprejet' v društvo.

Društvo je leta 1968 štel 78 članov, leta 1979 pa okrog 130 članov. V prvem obdobju so se med sabo vsi poznali, si pomagali pri prevajanju in na pobudo dr. Goliasa leta 1969 začeli prirejati francoske, angleške in nemške jezikovne krožke; vsi so bili zelo dobro obiskani. Ob desetletnici društva so pripravili simpozij, prispevke z njega pa objavili v Mostovih avgusta 1973. Kasneje so pripravili še šest simpozijev.

Kakovost društvenega delovanja, kakovost obveščanja, uveljavitev članov v svetu (Viktor Jesenik je bil dve leti član predsedstva FIT in je, ko je bil funkcionar, veliko potoval po svetu), predvsem pa kakovost prevodov – vse to je bilo takrat na *izborni ravni* (kot bi rekel dr. Janko Golias). Zakaj? Štirje funkcionarji so volontersko opravljali večino dela, pisali v Mostove in Babel, nastopali doma in v tujini. Takrat so se člani poznali med sabo, si pomagali in imeli močno razvit občutek pripadnosti društvu.

Delovanje društva v kasnejših letih ne moremo primerjati s tistim v prvem obdobju. *Društvo izbrancev* je negovalo kakovost – prevodov, povezovanja, obveščanja, kolegialnosti – in je postavilo temelje društva – kakovost prevodov, status prevajalcev, prevajalske

tarife, glasilo Mostovi in povezovanje s prevajalci doma in v svetu. Zadnjih dvajset let pa se mora društvo vedno bolj ukvarjati s *količino* – članov, papirjev, računov; šele v 90. letih so se začeli kazati pravi učinki kakovosti njihovega dela.

Društvo je potrebovalo deset let, da se je postavilo na noge 'kot društvo v polnem pomenu in s polno organiziranostjo' in začelo dosegati uspehe, po kakovosti primerljive s tistimi iz obdobja *društva izbrancev*. A današnji uspehi ne zadevajo le 130 članov, pač pa 760, in niso delo 'dveh tandemov', pač pa funkcionarjev društva in njegovih članov.

V tem obdobju so društvo vodili tile predsedniki: Zdenko Knez, Karel Levičnik, Viktor Jesenik in Narcis Dembskij.

Strukturiranje društva (1979 do 1989)

Leta 1979 se je društvo iz Knezovega stanovanja na Gosposvetski 1 preselilo v najete prostore na Resljevi 16. Takrat je bila temeljna naloga upravnega odbora preureditev društva in njegove pisarne:

- zaposlitev računovodkinje, tajnice in kasneje še knjigovodkinje,
- nastavitev vseh potrebnih evidenc, priprava pravilnikov in drugih aktov,
- sistematično zbiranje denarja za nakup svojih poslovnih prostorov.

Po smrti Dragane Kraigher (1985) je vodnje društva prevzela Doris Debenjak. V nekaj letih je uvedla poslovni red, ki je bil zelo potreben, saj se je število članov in število obračunov prevodov hitro povečevalo. Dokler tega reda ni bilo, so člani upravičeno negodovali, ker je bilo obračunavanje prevodov počasno, podobno tudi sprejemanje novih članov.

Takrat so – po nekaj letih – obnovili jezikovne krožke. Najbolj delaven je bil nemški pod vodstvom Debenjakove, a kaj, ko so se krožkov udeleževali le starejši člani, mlajših, ki bi v njih kaj pridobili, pa ni bilo.

Leta 1985 je izšla prva številka Mostov v

sedanji obliki. Mostovi 2/1990 prinašajo *Bibliografijo Mostov od 1963 do 1990*, skupaj je bilo objavljenih 293 člankov. Delo urednika takrat ni bilo plačano oziroma je bilo urejanje glasila sestavni del nalog poklicnega poslovnega tajnika (v letih 1988 do 1992).

Sodelovali smo z drugimi društvi v Jugoslaviji in se udeleževali posvetovanj prevajalcev (Ohrid '86, Ohrid '88, Hercegnovi '89 in Sarajevo '89). Na vseh omenjenih srečanjih so imeli člani društva referate. Leta 1987 smo s hrvaškim društvom v Portorožu pripravili posvetovanje *Prevajanje in zunanja trgovina*. Takrat smo dobili prve pohvale za Mostove in posvetovanje, deležni pa smo bili tudi prvih kritik, od Srbov. Te so se nato nadaljevale na sestankih *Zveze društev znanstvenih in tehniških prevajalcev Jugoslavije* v Beogradu, ker so si Srbi zaradi 'vodenja administracije zveze' znali priskrbeti dovolj sredstev od republiških društev, članic zveze.

Tudi na posvetovanju v Sarajevu *Osiguranje kvaliteta prevoda za potrebe privrede* smo bili soorganizatorji, saj so se takrat med društva spletile prijateljske vezi. To je bilo zadnje jugoslovansko posvetovanje prevajalcev.

Leta 1988 se je Anton Omerza zaposlil v društvu kot prvi poklicni tajnik. Najprej se je lotil strokovne knjižnice. Brošura *Seznam strokovne knjižnice* nosi letnico 1988 in na 14 straneh popisuje knjige v štirih delih (okrog 300 knjižnih enot). Čez čas smo v Mostovih seznam knjig dopolnili z naslovi novih pridobitev.

Priprava pravilnikov in internih aktov društva, predvsem pa iskanje primernih poslovnih prostorov za nakup sta vzela poslovniemu tajniku največ časa.

Stanovanje na Petkovškovem nabrežju smo kupili in plačali v času največje inflacije, leta 1989. A to je bil šele začetek. Treba ga je bilo temeljito preurediti, za to smo potrebovali približno pol leta. Takrat je bila stavba zelo zanemarljiva in smo imeli velike težave, da

smo prostore pripravili za vselitev. Mlajši člani društva si, ko vstopate v prenovljeno stavbo, sploh ne morete predstavljati, kakšna je bila prej. Prav tako si člani, ki ste bili sprejeti v zadnjem desetletju, ne morete predstavljati kakovosti poslovanja društva v njegovem prvem obdobju.

Do leta 1989 je število članov zraslo na 500, to je prineslo obsežno dokumentacijo, dobesedno težo tega pa smo občutili pri selitvi, maja 1990. Ker smo za sejno sobo in za pisarno tajništva naročili novo pohištvo, smo staro omaro (z Resljeve) porabili za arhiv 'v kuhinji' (v nekdanji kuhinji stanovanja sta sedaj čajna kuhinja in arhiv). Seveda je bilo najtežje seliti blagajno, čeprav je bila prazna (nakup stanovanja in opremljanje prostorov sta iz nje postrgala vsa sredstva).

Leta 1989 je umrl dr. Janko Golias, najzanimivejša osebnost društva. Bil je književni in strokovni prevajalec, pobudnik nastanka glasila Mostovi, pobudnik jezikovnih večerov in simpozijev, natančen in vesten pisec prispevkov za Mostove in Babel, avtor glosarjev in pomembna osebnost v krogih organizacije FIT.

Drugo obdobje ima res vse značilnosti konsolidacije društva. Prej je to poslovalo v stanovanju, kjer je Zdenko Knez kar sam opravljal večino društvenih tajniških nalog, na koncu tega obdobja pa smo se vselili v svoje prostore (zaslužili smo jih s plačevanjem večjega deleža pri obračunavanju prevozov), imeli urejeno dokumentacijo, dobre Mostove, urejeno knjižnico in – pogled na Ljubljano. V takem stanju smo dočakali veliki dan – uradno odprtje lastnih poslovnih prostorov.

V tem obdobju so društvo vodili tile predsedniki: Dragana Kraigher, Doris Debenjak in Jože Požru.

Uveljavitev društva (1990 do 2000)

Zaradi množice dogodkov tega dela zgodovine društva ni več mogoče pisati v taki obliki

kot za prejšnji dve obdobji, zato teče kronološko.

Zavedamo se, da niti kot člani niti kot društvo nimamo ustreznega statusa v slovenski družbi, pa čeprav naši člani držijo v rokah *vajeti* slovenskega strokovnega komuniciranja s svetom. Prišel je čas, da storimo tudi kaj zase – **dosežemo priznanje statusa prevajalca (kot poklic) in ustanovimo Prevajalsko zbornico Slovenije (PZS)**. Z našim minulim delom moramo dokazati, da smo tega vredni. In s tem namenom je pripravljen tretji del zgodovine društva – *Uveljavitev društva*.

1990

Odprtje prostorov na Petkovškovem nabrežju 57

Verjetno je bil to najpomembnejši dogodek v vsej zgodovini društva, ne le za njegovo vodstvo, predvsem za člane. Razmere za po-

slovanje so se izboljšale, to se je poznalo pri operativnih in strokovnih nalogah.

Odprtje smo pripravili maja, kot dan odprtih vrat. Imeli smo goste iz Zagreba, srbsko in bosansko društvo pa sta poslali brzojavni čestitki. Ob tej priložnosti je predsednica Debenjakova podelila ustanoviteljem društva nazive častnih članov.

Navodila za prevajalce

DZTPS je za svoje člane izdal brošuro *Navodila za prevajalce*, ki sta jo napisala Anton Omerza in Jože Požru. Obsegala je tale poglavja: sklepanje dogovora o prevajalski storitvi, obračunavanje prevajalske storitve, plačilo prevajalske storitve, reklamacijski postopek in v dodatku še tipsko pogodbo o prevajalski storitvi ter pravice in dolžnosti članov in DZTPS. Izšla je januarja 1990 (naklada 650 izvodov, obseg 30 strani, format A5).

Doris Debenjak ob slavnostnem nagovoru v novih prostorih (foto S. Vilhar)

Prvi seminarji (1990 do 1992)

Predhodnica seminarjev so bila predavanja leta 1988 (Golobič, Velkaverh, Tarasov) in 1989 (angleška – Šegova, Gabrovšek, Klinar, Burt, Davisova in Duff; nemška – Kieferjeva, Senčarjeva; francoska – Caharijeva, Burova in Findeisnova). Leta 1990 je Alan Duff sam pripravil dva dvodnevna seminarja o angleškem prevajanju, tretjega o angleškem poslovnem jeziku pa skupaj z Marjanom Golobičem. Leta 1991 in 1992 je imel Alan Duff še seminarja o poslovnem jeziku in o pisanju strokovnih besedil. Antonio Principato je vodil tri italijanske seminarje, Marta Kocjan - Barle dva slovenska, Pavel Apovnik je imel dva seminarja o nemškem pravnem jeziku, Jelka Mayer pa o nemških bilancah.

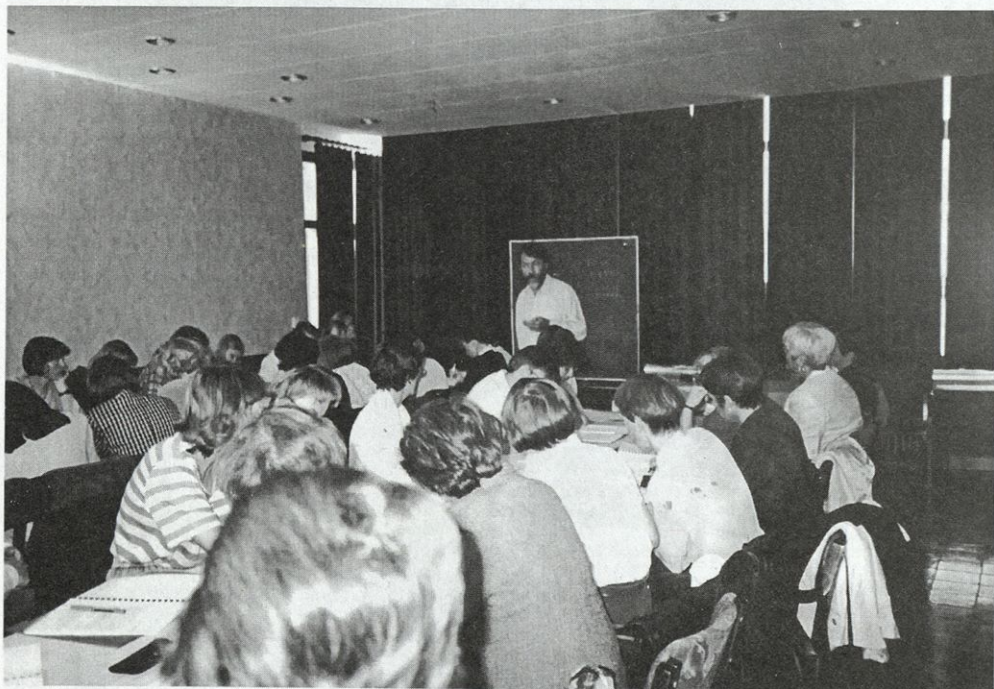
Značilnosti tega prvega obdobja izobraževanja prevajalcev (1988 do 1992) sta bili množičnost in velika potreba po tovrstnem izobraževanju.

Alan Duff je leta 1991 in 1992 za ITTC in v sodelovanju z DZTPS v Bohinju in Ljubljani pripravil pet seminarjev (v okviru Gea Collegea). Najbolje sta bila sprejeta seminar o diplomatskem jeziku in angleško-nemški seminar o pogodbah in sporazumih (Duff, Golobič – angleščina in Apovnik, Longyka – nemščina). Vendar projektu ITTC ni bilo usojeno, da bi dolgo živel.

1992

Uveljavitev članov društva

V tem času so nastajale vladne strukture samostojne Slovenije, kjer so člani društva prevzeli najodgovornejše naloge: vodenje prevajalskih oddelkov na Ministrstvu RS za notranje zadeve, Ministrstvu RS za zunanje zadeve, v Uradu predsednika Vlade RS, kasneje še v Službi Vlade RS za evropske zadeve. Tudi prevajalske oddelke v večjih družbah in ustanovah vodijo člani našega društva.

Eden od seminarjev Alana Duffa (foto A. Omerza)

Posvetovanje prevajalcev z območja Alpe–Jadran, Portorož, oktober 1992

To je bil vrhunski dogodek in največja uveljavitev društva dotlej. Priprave nanj smo začeli januarja 1991, sestavili smo mednarodni redakcijski odbor, ki ga je vodila Lidija Šega, in organizacijski odbor, ki ga je vodil Anton Omerza. Pridobili smo 32 referatov iz Italije, Hrvaške, Avstrije, Madžarske in Slovenije, teme pa so bile:

- izobraževanje prevajalcev,
- računalništvo,
- jezikoslovje,
- tolmačenje,
- terminologija,
- povezovanje prevajalcev.

Pripravili smo še računalniško delavnico (Marjan Golobič) in prodajo strokovne literature, že na posvetovanju samem pa je izšel zbornik v šestih jezikih (urednik Anton Omerza). Pred več kot dvesto udeleženci je

posvetovanje uradno odprl minister za kulturo Borut Šuklje. Na dogodek so se odzvali tudi mediji, Delo pa je že pred njim objavilo članek, ki je posvetovanje napovedal. Tudi družabno življenje je bilo pestro. Pripravili smo *cocktail party* za udeležence, slavnostno večerjo za predstavnike iz tujine in zaključno večerjo, le izlet *Po neznani Istri* je odpadel.

S tem posvetovanjem si je društvo pridobilo velik ugled pri strokovnih prevajalcih iz sosednjih držav.

1993

Sprejetje društva v FIT

Društvo je bilo sprejeto v FIT na 13. kongresu, v Brightonu v Angliji, predstavljal pa ga je takratni predsednik Tomaž Longyka. Članica društva Margaret Davis je imela referat *The Training of English Language Translators in Slovenia*. O tem kongresu so obširneje poročali Mostovi 1993 in 1994.

Seja redakcijskega odbora posvetovanja Alpe–Jadran (foto S. Vilhar)

Obisk Gospoda Gordona Stuarta

Društvo je pripravilo srečanje z Gordonom Stuartom, prevajalcem in jezikoslovcem iz Škotske. Sporazumeva se v več kot 20 jezikih in je z nami govoril slovensko, sicer prvič v življenju, a povsem razumljivo, čeprav je vpletal ruske, srbske, češke in poljske besede. A pomembno je, da smo ga razumeli, Intervju z njim je bil objavljen v Mostovih 1994.

Podjetniško znanje za prevajalce

Anton Omerza je napisal knjigo *Podjetniško znanje za prevajalce* in jo izdal v samozaložbi, društvo pa je o tej temi pripravilo seminar za člane.

1994

Gradivo za vaje iz prevajanja v angleščino

Društvo je založilo publikacijo Stanka Klinarja *Gradivo za vaje iz prevajanja v angleščino* (248 strani, naklada 700 izvodov).

Poslovni priročnik za prevajalce

Anton Omerza je na podlagi svojih izkušenj na mestu poslovnega tajnika društva pripravil knji-

go *Poslovni priročnik za prevajalce*, izšla je v samozaložbi. To je bil prvi poslovni in podjetniški priročnik za prevajalce; bil je dobro sprejet, tudi med prevajalci, zamejskimi Slovenci v Italiji.

Seminarji za prevajalce

Društvo je leta 1993 in 1994 pripravilo angleški jezikovni seminar, ki sta ga vodila Stanko Klinar in Roger Metcalfe; potekal je najprej v Ljubljani, nato še v Velenju.

Po odhodu poslovnega tajnika v društvu ni bilo več človeka, ki bi se ukvarjal z izobraževanjem prevajalcev, zato se je upravni odbor odločil, da se društvo s to dejavnostjo ne bo intenzivno ukvarjalo, pač pa bo svoje člane usmerjalo na seminarje, ki jih pripravlja OST. Ta je v zadnjih šestih letih pripravil 72 seminarjev za prevajalce (iz štirih jezikov in o več strokovnih področjih), na njih pa so predavali profesorji jezikov in prevajanja ter strokovnjaki za posamezna strokovna področja iz Slovenije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Nemčije, Velike Britanije in ZDA.

1995

Seminar Petra Schmitta

Društvo je pripravilo seminar Petra Schmitta

Člani društva so pripravili kopico bolj ali manj obsežnih slovarjev, tu je naštetih le nekaj najpomembnejših.

Slovensko-francoski slovar

Viktor Jesenik je v sodelovanju z Narcisom Dembskim leta 1990 pripravil Slovensko-francoski slovar, ki je izšel pri DZS, obsegal pa je okrog 60.000 gesel.

Veliki nemško-slovenski slovar

DZS je leta 1993 izdal Veliki nemško-slovenski slovar avtorice Doris Debenjak z več kot 120.000 gesli; to je bil takrat največji nemško-slovenski slovar. Leta 1994 je sledila še izdaja v elektronski obliki.

Veliki slovensko-nemški slovar

Debenjakovi so pripravili Veliki slovensko-nemški slovar, izdal ga je DZS leta 1995. Obsega več kot 100.000 gesel na več kot 1000 straneh. Izšel je tudi v elektronski obliki.

Veliki moderni poslovni angleško-slovenski slovar

Cankarjeva založba je leta 1997 izdala slovar Lidije Šega – prvi strokovni slovar v Sloveniji, sestavljen po prevajalčevih potrebah. Okrog 80.000 gesel, preglednost in natančnost so njegove odlike.

Technical Writing: Mode, Bedrohung oder Chance (objavljen v Mostovih 1995/96).

1996

Prispevki k tehniki prevajanja iz slovenščine v angleščino

Založba Didakta je izdala publikacijo Stanka Klinarja *Prispevki k tehniki prevajanja iz slovenščine v angleščino*, ki jo sestavlja izbor več strokovnih prispevkov, od tega večina avtorjevih. Publikacijo so financirali Filozofska fakulteta v Ljubljani, Občina Kranjska Gora in DZTPS. Obsega 307 strani.

Štirinajsti kongres FIT, Melbourne, Avstralija

Član društva Anton Omerza je pripravil referat *A language of lesser diffusion: Its influence on the conditions of translation – Slovenia*. Referat je bil objavljen tudi v reviji *The Linguist*. Članica društva Irena Kovačič pa je imela referat *Translators as Gate Keepers and Gate Pushers*.

1997

Bilten

Tega leta je začel izhajati Informativni bilten DZTPS kot samostojna izdaja. Namen uvedbe Biltene je bil razbremeniti Mostove, zlasti njihovo splošno informativno funkcijo, in jim omogočiti, da postanejo prava strokovna revija za prevajalstvo. Bilten izhaja približno trikrat na leto, prva številka je izšla konec leta 1997. Na žalost ni zaživel tako, kot smo si zamislili na začetku. Pričakovali smo več prispevkov članov, ki se sicer pritožujejo, da nimajo možnosti povedati svojega mnenja.

1998

Predavanje Petra Bretthauerja

Filozofska fakulteta v Ljubljani je v sodelovanju z OST in društvom pripravila gostovanje prof. Petra Bretthauerja z Univerze v Heidelbergu. Prvi dan je imel seminar v sklopu OST,

nato predavanje za člane društva in za profesorje s fakultete.

Predavanja in seminarji

Po sklepu upravnega odbora od leta 1997 društvo vsem članom, ki se udeležijo kakršnegakoli izobraževanja za prevajalce, povrne enkrat na leto znesek 5000 tolarjev. Poleg tega formalnega prispevka k izobraževanju prevajalcev društvo v skladu z možnostmi in interesi članov predavanja in seminarje tudi pripravlja ali sodeluje pri njihovi pripravi.

Marjan Golobič je za člane društva pripravil brezplačen celodnevni seminar o terminologiji EU. Izjemno velika udeležba (60 članov) dokazuje, da je bila izbrana prava tema. O tem so poročali Mostovi 1998.

Članica društva Jelica Porenta je organizirala makedonski seminar na temo *Uporaba makedonske upravno-pravne terminologije*; vodil ga je profesor makedonskega jezika in književnosti iz Skopja.

Evropa – skupnost enakih jezikov

Alan Duff se je kot predstavnik društva udeležil konference v Pisku na Češkem in imel odmeven referat z naslovom *Pride or Prejudice?*; referat je bil objavljen v Mostovih 1999.

Priključitev na internet

Društvo je v tem letu predstavilo svojo dejavnost na spletni strani na internetu (<http://www.drustvo-ztps.si>), elektronski naslov: drustvo-ztps@drustvo-ztps.si) in začelo ponujati pomoč članom pri pripravi njihovih internetnih predstavitev. S tem se je razširil krog ljudi, ki so obveščeni o dejavnosti društva, povečala pa se je tudi možnost pridobivanja naročil za prevode doma in v svetu. Na svojih spletnih straneh smo začeli objavljati različne koristne povezave, elektronske slovarje, obvestila in seveda priporočeni cenik prevajalskih storitev. Še vedno dopolnjujemo elektronski register članov, ki naročnikom

prevodov omogoča, da sami poiščejo prevajalca za ustrezen jezik in stroko. Objavljamo tudi seznam slabih in dobrih plačnikov prevodov. Ta nam je že nekajkrat pomagal izterjati zapadle račune, ne da bi nam bilo zaradi tega treba hoditi na sodišče.

Novo dimenzijo spletnemu komuniciranju je dodala naša članica Katja Benevol- Gabri-
jelčič z uvedbo diskusijske skupine *forum prevajalcev*, ki v živo povezuje več kot sto prevajalcev iz domovine in tujine (naslov: forum_prevajalcev@egroups.com).

Prenova stavbe

Že precej zanemarjena fasada stavbe na Petkovškovem nabrežju 57 je bila lepo obnovljena, adaptirano je bilo tudi stopnišče.

1999

Predavanje v Trstu

Na Visoki šoli sodobnih jezikov za tolmače in prevajalce v Trstu je na katedri za slovenski jezik član društva Anton Omerza predstavil knjigo *Poslovni priročnik za prevajalce*, poslovanje DZTPS in izobraževanje prevajalcev pri OST. Takrat se je šola v Trstu naročila na revijo Mostovi. To je prva šola za tolmače in prevajalce v tujini, ki se je naročila na našo revijo.

Delavnica Tima Johnsa

Društvo je v sodelovanju z Društvom učiteljev tujih jezikov pripravilo delavnico o uporabi računalniškega programa *Microconcord*. Vodil jo je Tim Johns z Univerze v Birminghamu, avtor številnih člankov in knjig o računalniški lingvistiki. Udeleženci so z ustrezno programsko podporo prepoznali leksikalno-slovnice vzorce rabe posameznih ključnih besed. Izkazalo se je, da je ta program še posebej uporaben pri znanstvenih in tehničnih besedilih.

Angleški prevajalski večeri

Prvo polovico leta so v prostorih društva potekali prevajalski večeri, ki jih je vodil Marjan

Golobič. Srečanja so bila namenjena razpravi in reševanju konkretnih vprašanj, na katera so prevajalci naleteli pri prevajanju iz slovenščine v angleščino in narobe. Spričo večkrat omenjenih očitkov, da bi moralo biti društvo dejavnije pri izobraževanju, je težko pojasniti skromno udeležbo na teh srečanjih.

Kongres FIT v Monsu

Šestnajsti kongres FIT je bil v Monsu v Belgiji. Udeležila sta se ga predsednica društva Olga Shrestha in Miran Željko, član upravnega odbora in urednik Mostov. Podrobno poročilo je bilo objavljeno v Biltenu decembra 1999. V tej številki Mostov je objavljen referat s kongresa *Ukrepi za boljšo kakovost prevajanja*, ki ga je imela finska predstavica Liisa Fellman - Paul. Praktična predstavitev pomnilnikov prevodov v Monsu je bila spodbuda za prispevek o tej temi v letošnjih Mostovih.

Slovenski pravni leksikon

Slovenski pravni leksikon je časovno najdaljgotrajnejši in najzahtevnejši založniški projekt, ki se ga je lotil OST v sodelovanju z DZTPS. Začel se je leta 1995, leksikon pa je izšel oktobra 1999. Zamejski Slovenci, dr. Pavel Apovnik iz Avstrije (glavni avtor), dr. Karlo Primožič in dr. Aleksander Feri iz Italije, so ob pomoči recenzentov iz Slovenije v eni knjigi pripravili pravni leksikon in trijezični slovar (slovensko-nemško-italijanski). Uporaben je za prevajalce, pravnike in pripadnike manjšin v Sloveniji, Avstriji in Italiji. Zadnjo predstavitev leksikona sta pripravila Visoka šola sodobnih jezikov za tolmače in prevajalce v Trstu in OST januarja letos.

2000

Seminar o računalniških pripomočkih za prevajalce

Ker se stalno pojavljajo novi računalniški pripomočki, ki prevajalcem omogočajo lažje in hitreje delo, včasih pa jih je praktično nujno

uporabljati (npr. prevajalci, ki sodelujejo s Službo Vlade RS za evropske zadeve in z nekaterimi agencijami), je društvo opravilo anketo med člani o zanimanju za tovrstno izobraževanje. Na podlagi ankete med člani društva je sodelavka Filozofske fakultete v Ljubljani Špela Vintar februarja pripravila dvodnevni seminar o praktični uporabi računalniških pripomočkov za prevajalce. Na tem uvodnem seminarju je bil narejen splošen pregled programov in tehnik, ki jih danes lahko uporabljajo prevajalci, v prihodnosti pa bodo poleg takih splošnih seminarjev še specializirani seminarji za posamezna področja – odvisno od zanimanja prevajalcev.

Prevajalski servis in delovanje društvene pisarne

Ta »uradno« obrobna, sicer pa ključna dejavnost našega društva je v zadnjih letih doživela

nekaj pomembnih sprememb in pretresov. Hkrati s povečanjem števila članov se je povečalo tudi število obračunov prevodov. S pojavom mednarodnih spletnih prevajalskih agencij so naši člani začeli intenzivneje sodelovati s tujimi naročniki, to pa je poleg nedvomnih prednosti prineslo tudi precej težav, ki jih prej nismo poznali: kako oblikovati cene prevajalskih storitev za tujino, da bi zavarovali naše prevajalce pred izsiljevanjem in nelojalno konkurenco, kako preverjati likvidnost tujih naročnikov in kako izterjati zapadle obveznosti od neplačnikov in, navsezadnje, kako izstavljeti račune za tujino. Piko na i je julija 1999 postavila uvedba DDV, zaradi katere so bili potrebni sprememba načina obračunavanja prevodov, uvedba novega računalniškega programa in dodatno evidentiranje, kakršnega prej ni bilo. Pred kratkim so se nakopičene težave tako zaostrele, da je bilo treba

Predstavitve pravnega leksikona v Trstu (foto M. Omerza)

ukrepati. Ker si društvo ne more privoščiti dodatnega zaposlovanja, smo se odločili, da s pomočjo strokovnjaka – organizatorja dela – reorganiziramo poslovanje pisarne in računovodstva tako, da bo bolj smotno in v skladu z zahtevami današnjega časa, predvsem pa s potrebami članov.

V tem obdobju so društvo vodili tile predsedniki: Doris Debenjak, Lidija Šega, Tomaž Longyka in Olga Shrestha. Sedaj ima društvo okrog 760 članov.

DEJAVNOSTI DRUŠTVA

Skrb za članstvo

Prva je vsekakor **sprejemanje novih članov**. V zgodovini so se merila za sprejemanje novih članov spreminjala. Najstrožja so bila v prvem obdobju (1960 do 1979), nato so jih omilili, čeprav so ob vsaki večji kritiki zaradi neakovosti prevodov člani upravnega odbora začeli razpravljati o vnovični poostritvi meril. S pripravami na ustanovitev Prevajalske zbornice Slovenije je bilo treba rešiti tudi to vprašanje. Visokošolska izobrazba je postala pogoj za sprejetje v društvo, pomembni so tudi delovne izkušnje in referenčni prevodi, čeprav ti pri diplomantih prevajalske smeri filozofske fakultete niso obvezni.

Cenik prevajalskih storitev je temelj ekonomske in socialne varnosti samostojnih prevajalcev, pomemben pa je tudi za tiste, ki se s prevajanjem ukvarjajo honorarno. Prevajalci sosednjih dežel so nam vedno zavidali, ker 90 odstotkov naročnikov prevodov upošteva cenik DZTPS. Društvo prevajalcev v Italiji prav tako izdaja cenik prevajalskih storitev, a ga v praksi upoštevajo v manj kot 20 odstotkih, to pomeni, da je tam honorar za prevod precej odvisen od prevajalčeve sposobnosti za pogajanje.

Pomoč društva pri obračunavanju prevodov je vselej pomembna naloga tajništ-

tva, predvsem za nove člane in za zahtevnejše obračune. Od kakovosti te pomoči je odvisen tudi občutek pripadnosti društvu, ki ga ima prevajalec.

Posredovanje naročil za prevode je najbolj kritična točka skrbi za članstvo. Neposredno v društvo, po pošti, telefaksu ali internetu, pride kar nekaj naročil za prevajanje (okrog 300 na leto), a so take narave, da se je treba odločiti, komu prevod ponuditi. Nemogoče je zadovoljiti večino članov, prav tako je nemogoče deliti naročila tako, da bi bili vsi zadovoljni. To, koliko naročil za prevajanje je kdo dobil od društvene pisarne, pa je utegnilo vplivati na njegov odnos do pisarne in do društva v celoti.

Obveščanje članstva je bilo v prvem obdobju zelo dobro tudi zato, ker se je s tem ukvarjalo več ljudi. V drugem obdobju, ko se je društvo konsolidiralo in se je veliko ukvarjalo 'samo s sabo', je bilo obveščanje slabše, dokler urejanja Mostov ni prevzela nova skupina. To obdobje je bilo obdobje prehoda med prvo (ustanovitelji) in drugo generacijo funkcionarjev, in dokler stvari niso bile urejene, je trpelo tudi informiranje. V zadnjem obdobju se je to popravilo, saj poleg Mostov izhaja še Bilten, najhitrejša pa je obveščanje članov prek spletnih strani društva in foruma prevajalcev.

V sklopu društva deluje *disciplinska komisija* (prej so jo imenovali *častno razsodišče*), društvo pa je tudi strokovni razsodnik v sporih med naročniki in prevajalci. Disciplinska komisija je leta 1999 (po dolgih letih) obravnavala primer spora med članoma, v letih od 1988 do 1992, za primer, pa smo imeli le dve arbitraži v sporu med naročnikom prevoda in prevajalcem.

K skrbi za članstvo sodi še **družabna dejavnost**. Zanj lahko napišemo, da se je v zadnjem obdobju lepo razvila. Izleti ob svetovnem dnevu prevajalcev, poletni pikniki in novoletna druženja so ogrodje te dejavnosti,

nerodno je le, da se jih udeležuje bolj ali manj ista skupina članov društva – pa so srečanja namenjena predvsem temu, da bi se med prevajalci stkala nova poznanstva.

Strokovna dejavnost

Iz kronologije dogodkov, zlasti v zadnjem obdobju, je razviden neenakomeren potek strokovnih dejavnosti društva. To utegne biti odvisno od razmerja med številom članov ter številom funkcionarjev in zaposlenih v društveni pisarni. Pred desetimi leti ti ljudje prav gotovo niso tako močno občutili obsega svojega dela kot ga danes, ko ima društvo za polovico več članov.

Mostovi so vsekakor paradni konj društva. V začetku 90. let so veljali za najboljšo prevajalsko revijo v Jugoslaviji, danes, v Sloveniji, pa ima to glasilo povsem drugačno vlogo. Je dokaz o delu društva, o dejavnosti in o splošnem pomenu strokovnih prevajalcev.

Izobraževanje prevajalcev se je v letih od 1988 do 1992 ravno dobro razmahnilo, nato pa je skoraj zamrlo. To pomeni, da je bilo vezano na konkretnega človeka, ki se je ukvarjal s tem. Potencial strokovnjakov, ki jih imamo v Sloveniji, in ugled, ki si ga je društvo ustvarilo s Posvetovanjem prevajalcev z območja Alpe–Jadran, sta prav gotovo zadostni zagotovili za pridobitev ustreznih predavateljev za seminarje in delavnice. Potreba po izobraževanju je velika. Zakaj je potem društvo v zadnjih letih pripravilo manj seminarjev in predavanj za svoje člane, kot bi jih lahko? Zato, ker niso imeli človeka, ki bi se s tem ukvarjal.

Posvetovanja prevajalcev so stik s strokovnim svetom. Leta 1987 smo pripravili prvo posvetovanje, leta 1989 smo pomagali kolegom iz BiH in leta 1992 pripravili srečanje prevajalcev Alpe–Jadran – in to je bilo vse. Menimo, da bi bil že čas za kako strokovno posvetovanje, ki bi ga pripravilo naše društvo.

Strokovna knjižnica društva je neizkoriščeno bogastvo, za katero so skrbele genera-

cije funkcionarjev društva. Od konca 80. let, ko je bil opravljen zadnji popis knjižnih enot, se na tem področju ni veliko zgodilo. Res je, da se kupujejo nove knjižne enote, a obveščanje o novostih in izposoja nista dovolj razvita.

Ostaja še **povezovanje s sorodnimi ustanovami**. S hrvaškim društvom smo pred leti dobro sodelovali, tudi izmenjava glasila Mostovi s podobnimi revijami v Evropi je bila na visoki ravni. S povezovanjem doma – s Filozofsko fakulteto v Ljubljani, z Ministrstvom RS za pravosodje (sodni tolmači), Društvom književnih in Društvom konferenčnih prevajalcev ter novoustanovljenim Združenjem mariborskih prevajalcev – pa se ne moremo pohvaliti, če ne štejemo vodilne povezovalne vloge DZTPS pri ustanavljanju prevajalske zbornice.

Prav ustanovitev **prevajalske zbornice** utegne biti prelomnica, ko se bo končno rešilo vprašanje statusa vseh prevajalcev v Sloveniji. Zamisel smo začeli uresničevati leta 1998, ko smo od Pravno-informativnega centra, ki zagotavlja pravno pomoč nevladnim neprofitnim organizacijam, dobili zagotovilo, da nam bodo pomagali pri pripravi pravne podlage za ustanovitev zbornice. Naslednje leto smo se povezali z drugimi sorodnimi združenji v Sloveniji in po pridobitvi njihovih soglasij imenovali ustanovni odbor. Tega sestavljajo zakoniti zastopniki vseh bodočih sekcij PZS: znanstvenih in tehniških prevajalcev, književnih prevajalcev, konferenčnih tolmačev, sodnih tolmačev, tolmačev znakovnega jezika in jezikovnih lektorjev. Pravnikom smo izročili interne akte posameznih združenj – bodočih sekcij – in prevod statuta kanadske prevajalske zbornice (za vzorec). Zagotovili so nam, da bodo v prvi polovici leta 2000 pripravili predlog zakonske podlage, ki bi omogočala ustanovitev PZS. Ta predlog bo nato dan v javno obravnavo vsem združenjem oz. sekcijam, dokončno različico pa bomo izročili v potrditev državnemu zboru.

Iz kakšen je sklep? Notranja organizacija društva, predvsem pa volontersko vodenje ne moreta več slediti številu članov in njihovim potrebam (glede skrbi za članstvo in strokovne dejavnosti). Društvo v sedanji obliki smo po svoje že prerasli, pričakovanja, kaj vse naj bi nam ponujalo, pa daleč presegajo okvire, ki jih postavlja zakon o društvih. Priznati si moramo, da gre pravzaprav za dve dejavnosti, ki ju bo treba ločiti, da se bosta lahko razvijali: zbornica se bo ukvarjala s strokovno dejavnostjo in skrbela za status prevajalca, servisna dejavnost društva (tj. posredovanje in obračunavanje prevodov) pa se bo lahko razvila v prevajalsko agencijo.

Pogled naprej

Izobraževanje prevajalcev je področje, kjer so člani društva v zadnjih letih največ pridobili. Oddelek za prevajanje in tolmačenje na Filozofski fakulteti v Ljubljani se postopoma razvija, tako da bodo čez leto ali dve fakulteto zapustili prvi diplomirani prevajalci in tolmači. OST, ki bo član sekcije zbornice za strokovno prevajanje, specializiran za izobraževanje in založništvo, se bo v prihodnje še bolj povezal z bližnjimi šolami za prevajalce in tolmače ter skrbel za dopolnilno izobraževanje prevajalcev. Tu bo s predavanji in seminarji prav tako deloval DZTPS, upamo pa, da tudi z odločilno povezovalno vlogo med prevajalci.

Prevajanje za EU bo marsikateremu članu društva v prihodnjih nekaj letih vzelo največ časa. Projekt je zelo kompleksen, zahteva vi-

soko kakovost prevodov in bistveno več tolmačev, kot jih premoremo. In kaj utegne prevajanje dokumentacije za Evropo povzročiti med člani društva? Razdelitev na odlične, dobre in slabe prevajalce. Bolj kot kadarkoli doslej bo poudarjeno vprašanje kakovosti prevajanja, ta večna tema strokovnega prevajalstva.

Obveščanje članov bo moralo temeljiti na prevajalstvu kot celoti. Prevajalska zbornica Slovenije bo urednikom revij in članom društev postopoma vcepila zavest o **prevajalstvu kot celoti**. Sedaj smo prevajalci v Sloveniji razdeljeni med več društev, takrat pa bomo vsi člani iste krovne ustanove. Prevajalec si v celoti, ali pa to sploh nisi! Le skupna poklicna zavest (*poklic – prevajalec*) in prevajalska zbornica nas bosta držala pod isto streho. Tako je v veliko evropskih državah, zakaj ne bi bilo v Sloveniji!

In kdo bo obveščal svetovno prevajalsko javnost o dogodkih v Sloveniji? Zavedati se moramo, da je bilo v prvem obdobju društva nekaj prevajalskih avtoritet, znanih doma in v svetu. Od takrat (tega pa je že 20 let) nimamo več članov, ki bi pisali za Babel ali poročali na kongresih FIT.

Namesto sklepa

Avstrijski in italijanski strokovni prevajalci bi bili izredno zadovoljni, če bi imeli tako društvo strokovnih prevajalcev, kot ga imamo mi. Na boljšem so le pri izobraževanju za poklic prevajalca in tolmača ter pri razvoju stroke, pa tudi tu gremo v Sloveniji z velikimi koraki naprej.